

POSUDEK na diplomovou práci

Jméno a příjmení autora diplomové práce: Benjamín Pavlík

Název diplomové práce: *Věřoučné články Církve adventistů sedmého dne: teologická diskuze o jejich povaze, úloze a uspořádání v posledních 25 letech*

Vedoucí práce: doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D.

Praha, 11. července 2020

Cílem diplomové práce Benjamína Pavlíka je vytvoření mapy diskuze „adventistických teologů ohledně povahy, smyslu a uspořádání (nikoliv obsahu) církevní věrouky od roku 1995 až po současnost“ a zasazení této diskuze do souvislostí s věroukou a hermeneutikou adventismu. Cíle jsou stanoveny jasně, originalita práce je postavena na argumentu chybějícího zmapování diskuze zejména v posledních 25 letech a užitečnost práce se opírá o poukaz na probíhající rozhovor o „teologicko-věřoučné krizi“, která s tématem úzce souvisí.

První kapitola nejprve přináší přehled věroučných stanovisek vydávaných církví od roku 1848 po současnost, následují prohlášení týkající Písma a významu E. G. Whiteové. Kapitola velice plasticky představuje, jak z několika věroučných stanovisek vyrůstá poměrně rozsáhlá věroučná struktura. Zároveň je zde vidět, že vznik věroučné struktury je stimulován vnějšími i vnitřními faktory, vymezováním se vůči ostatním, ale i nalézáním jednoty. E. G. Whiteová do tohoto procesu jednoznačně náleží, neboť se její prorocká služba stala jednotícím elementem adventismu i ukazatelem další cesty.

Určitý problém vidím ve shrnutí, které řeší výši autorit – biblická versus prorocká autorita. Pavlík reprezentuje správně adventistický výklad a autoritu stratifikuje. Osobně bych šel dál. Biblická i prorocká autorita v sobě nesou otisk Božího slova, tj. něčeho, co se nedá posuzovat, ani stratifikovat podle lidských měřítek. Jednoduše řečeno, nelze říct, že Boží slovo v Bibli je větší, než slovo, které promlouvá skrze Whiteovou, protože žádná lidská míra Boží slovo nezměří. Dále je třeba říct, že učení postavené pouze studiu, domluvě a hlasování, nebude mít nikdy takovou autoritu jako učení, které je potvrzeno prorockou službou. Nejde tedy o to, co je výš a níž, ale že obě slova, biblické i pobiblicko-prorocké, jsou v jednotě, a že učení postavené na konsenzu a hlasování za nimi bude jen nesměle pokulhávat.

Druhá kapitola začíná vysvětlováním, jak adventisté chápou krédo. Pavlík ukazuje, že krédo je pojem vymezený pro Bibli, resp. že Bible je pro adventisty jediným krédem, na druhé straně se výraz krédo

chápe jako něco negativního, jako něco, co stojí v cestě duchovním darům. Pavlík velice pěkně prezentuje diskuzi nad krédem – od výzvy k tomu, že adventisté si mají přiznat, že mají krédo, až po závěry, které odmítají, že mají krédo na základě tvrzení, že krédo je neměnné, absolutní vyjádření víry.

Vůči těmto závěrům v diskuzi mě napadá spousta námitek, třebaže krédo má svůj původ v křestní liturgii rané církve a prošlo řadou proměn. Právě kvůli těmto diferencím vznikl požadavek na ustavení nikajsko-cařihradského kréda jako kréda neměnného. V reformaci toto schéma bylo ale opět opuštěno a krédo se stalo spíše shrnutím víry s lidskou autoritou. Samotný pojem krédo je v diskuzi poněkud matoucí, protože bude vždy nepřímo odkazovat ke své liturgické funkci.

Následující podkapitola osvětluje další oblast diskuze, ve které se teologové táží, zda ano, a jestli ano, pak v jaké podobě by adventisté vůbec nějaké věroučné články měli mít. Pavlík porovnává názory diskutujících – snaží se jmenovat hlavní námitky proti věroučným článkům či naopak vyčíslit výhody, přesvědčení o nutnosti i obavy z preskriptivní povahy článků. Jako další aspekt diskuze nad věroučnými články Pavlík stanovuje jejich uspořádání. V diskuzi odkrývá dva hlavní argumenty – argument uspořádání podle důležitosti a argument metanarativu. Poslední část druhé kapitoly je věnována diskuzi nad reformační zásadou *sola scriptura*, na jejímž jasném vymezení stojí samotná možnost i autorita věroučných článků. Pavlík se opět snaží tento aspekt diskuze rozvést do co největší šíře a stanovit hlavní argumenty sporu.

Závěr diplomové práce začíná shrnutím všech sledovaných témat diskuze nad věroučnými články. Je zjevné, že Pavlík dokáže jasně odlišit důležité aspekty od nedůležitých. Za velice cennou pak považuji zejména druhou část závěru, kde se pokouší zaujmout k vybraným otázkám vlastní stanovisko.

Diplomovou práci Benjamína Pavlíka považuji za velice zdařilou, cíle za naplněné. Z hlediska obsahu ani formy jsem v ní nenalezl žádné zásadní pochybení. Myslím, že by mohla být i vydána. Zorientovat se v diskuzích napříč církví, může být vždy užitečné. Určitě by se vyplatil i její překlad do anglického jazyka, aby její přínos nebyl omezen pouze na diskutující v českém adventismu. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím – výborně.

Otázka k obhajobě: Sice se říká, že nejvyšší normativní autoritou je Písmo, ale není jí právě zásada *sola scriptura* neboli nenormuje *sola scriptura* Písmo?

